

15. GAANDEREN

Korte karakteristiek

Het dorp Gaanderen (12^e eeuw) ligt in het uiterste zuidoosten van de gemeente. Het is ontstaan als een agrarische nederzetting en heeft zich sinds eind 19^e eeuw sterk ontwikkeld onder invloed van de ijzer- en metaalindustrie tot het hedendaagse dorp met voornamelijk een woonfunctie.

Het dorp als geheel draagt een **landschappelijke sfeer** vanwege de ligging aan zowel de Akkermansbeek (zuidrand) als de Bielheimerbeek (noordrand) en de aanwezigheid van een **bos- en natuurlijke rivierduinzone** die het dorp doorkruist. Deze landschappelijke sfeer wordt mede gedragen doordat verspreid door het dorp nog agrarische percelen liggen (bv. Kerkstraat, Vinkenstraat, Rijksweg, Beekstraat) en doordat de noordelijke en oostelijke dorpsranden harmonieus overvloeien in het aangrenzende kenmerkend kleinschalige Achterhoekse landschap. De bos- en natuurgebieden van de Slangenburg, de Wrangle en 't Maatje liggen op korte afstand en vormen dan ook belangrijke uitloopgebieden.

De groenruimtelijke hoofdstructuur van het dorp wordt gedragen door brede, **natuurlijke groenzones langs beide beken**, robuuste **bomenstructuren** (Rijksweg, Kerkstraat) en de grotendeels beboste rivierduinzone (Kerkstraat, Warnerstraat, Watertapweg) die slechts op enkele plaatsen onderbroken wordt. Verder is ook de door afwisselend smalle en bredere groenzones begeleidde spoorlijn van structurerende betekenis.

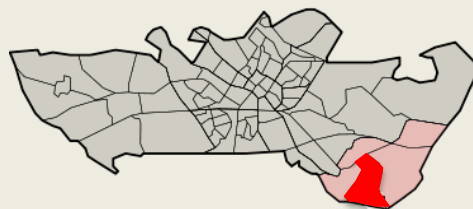
Tot de cultuurhistorisch waardevolle groenobjecten behoren de oudere eikenbossen op het rivierduin, relictten van landschappelijke beplantingen in Gaanderen-zuid en verspreid door het dorp voorkomende bijzondere bomen. In getalsmatig opzicht is Gaanderen – zeker na de recente ontwikkeling van natuurpark Akkermansbeek – een relatief groen dorp.

Hoofdstructuur

- Bos- en natuurgebied (Akkermansbeek, Kerkstraat, Warnerstraat, Watertapweg, Rijksweg, spoorzone)
- Bomenstructuur (Rijksweg, Kerkstraat)
- Bijzondere bomen (o.m. Gieterijstraat, Rijksweg, Frans Bultstraat, Korte Huitinkstraat, Kerkstraat)

Nevenstructuur

- Park (Gescopark-Bloemenweg)
- Groengebied (Gieterijstraat, Slakweg, Spaarenbergstraat)
- Bomenstructuur (Beekstraat, Vulcaanstraat, Hoofdstraat, Akkerstraat, Slakweg)

Karakteristiek woonomgevingsgroen

Kenmerkend is dat in (bijna) alle woonstraten gemeentelijk groen in de vorm van straatbomen, beplanting of gras voorkomt. Hierdoor zijn de particuliere tuinen vooral van ondersteunende betekenis voor het groenbeeld. Straatbomen zijn toegepast in een ruime variatie aan soorten en staan overwegend in gras of beplantingsvakken; boomwortelproblematiek komt slechts incidenteel voor. Sierheesters komen veelvuldig voor en ook dit beplantingstype kenmerkt zich door een variatie aan (goed bodembedekkende) soorten, wel geldt dat ze niet overal van toegevoegde waarde zijn. Bosplantsoen komt nog maar beperkt voor; het betreft dan wat grotere vakken die vaak zeer open van opzet zijn en daardoor minder goed hun ecologische en afschermdende functie kunnen vervullen.

Aandachts- en verbeterpunten zijn:

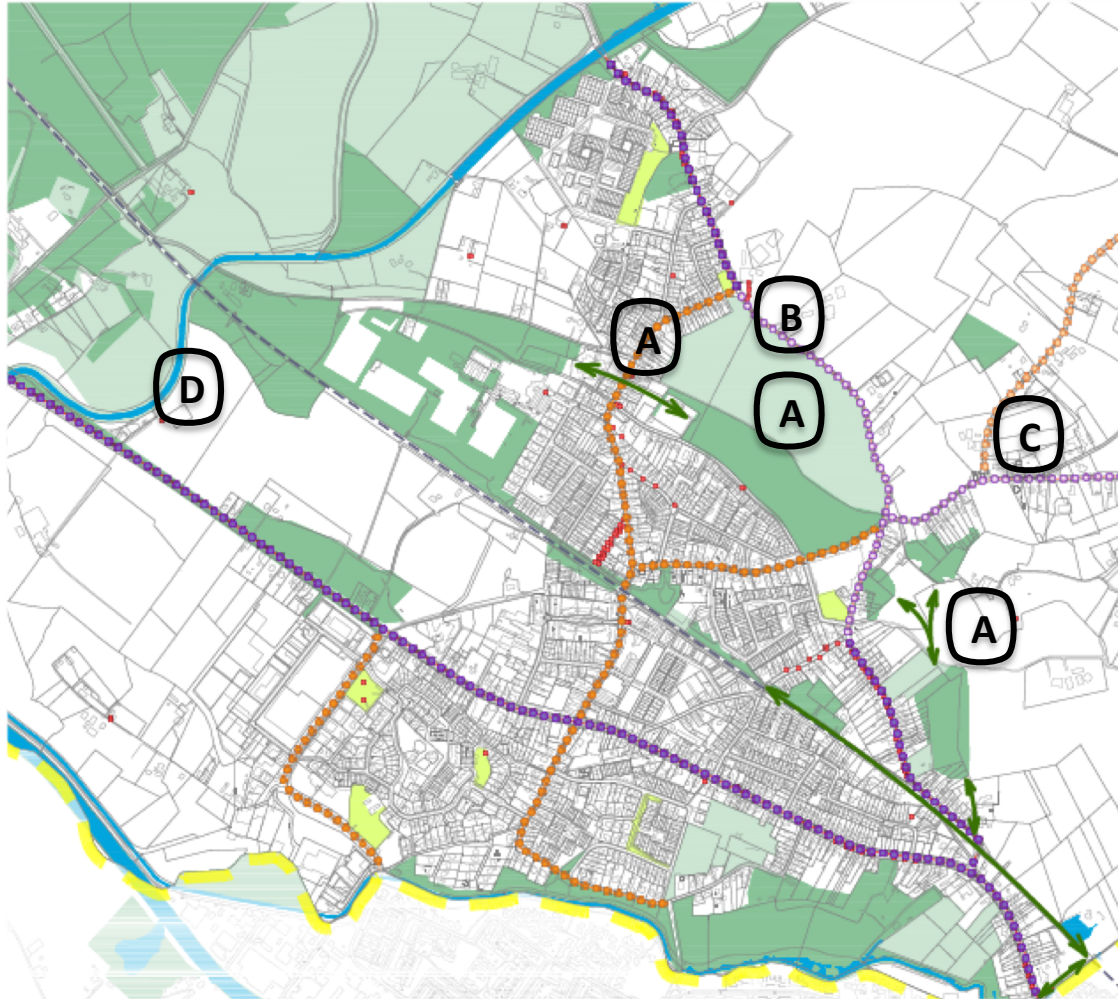
1. Benutten aanwezige ruimte voor aanplant van extra bomen, woonstraten met bomen in verharding bij herinrichting omvormen naar bomen in groenvakken of –stroken.
2. Afstoten of omvormen van heesters naar gras in gevallen waar dit geen toegevoegde waarde heeft voor de omgevingskwaliteit.
3. De betekenis van particuliere tuinen voor het groenbeeld vergroten door stimuleren van een groene inrichting en aanplant van extra bomen; resterende vakken bosplantsoen koesteren en beheer meer afstemmen op de functie en waarden.

Kengegevens

Beplanting	124.822 m2
Gras	129.419 m2
Totaal oppervlak	254.241 m2
Totaal bomen	1.353 stuks
Totaal inwoners (dorp)	4.858
Totaal woningen (dorp)	2.171 stuks
Groen per woning	117,11 m2
Opgave	Aanplant extra groen
Bomen per inwoner	0,62 stuk

15. GAANDEREN – inspiratie voor versterking en uitbreiding groenstructuur

A. Hoofdstraat-Kerkstraat-Tuinstraat****: herstel en versterking rivierduinzone door vrijkomende ruimte om te vormen naar een evenwichtige mix van bos, struweel, kleinschalige akkers en extensief grasland met speciale aandacht voor recreatief medegebruik (mede baseren op visie rivierduinen Gaanderen)

B. Kerkstraat*: overwegen om een wegdeel te voorzien van bomenstructuur zodat langs de gehele Kerkstraat een doorgaande bomenstructuur ontstaat; aandachtspunt hierbij is na te gaan of de vanuit de visie rivierduinen bedoelde openheid hierdoor niet geschaad wordt

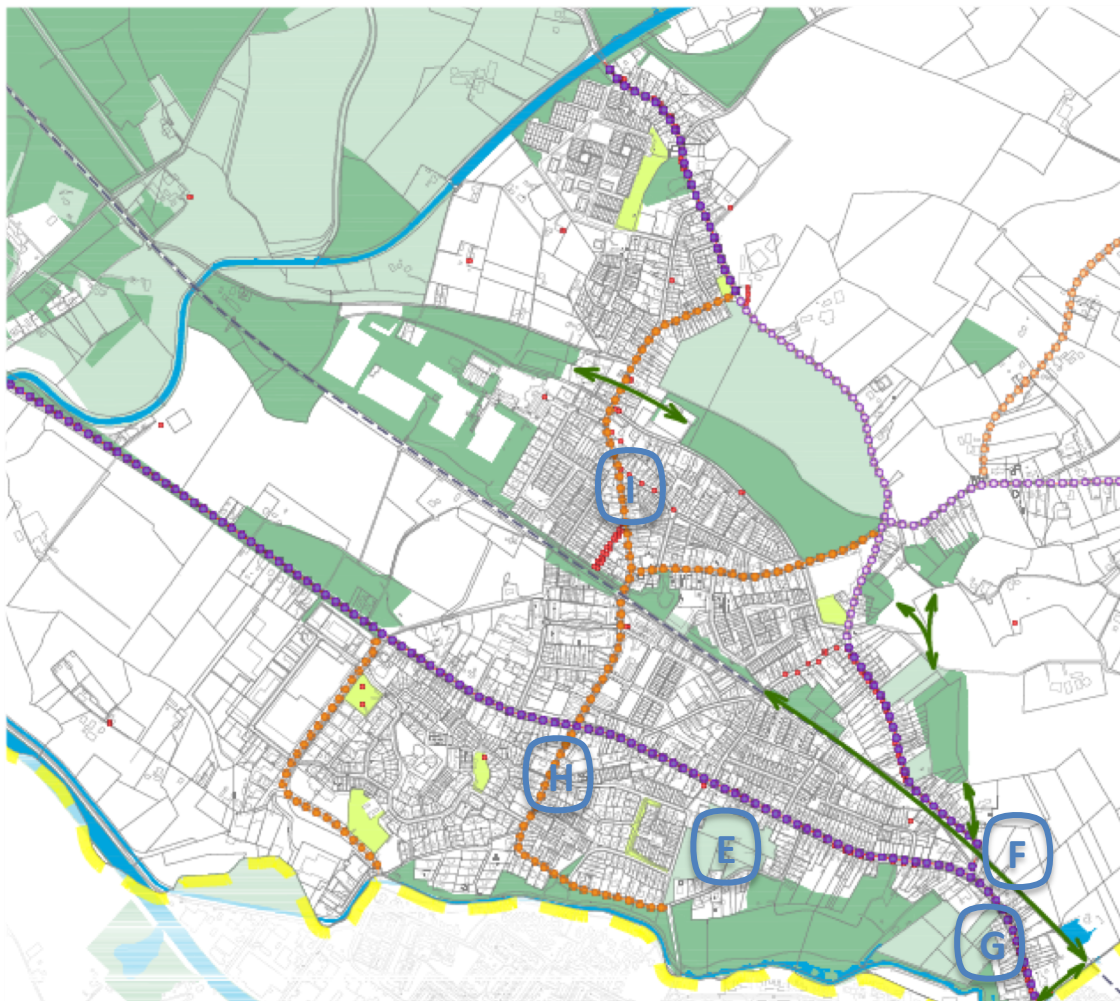
C. Steverinkstraat-Pierikstraat****: aanbrengen bomenstructuur als doorgaande landschappelijke verbinding tussen dorpsgroen en buitengebied

D. Bielheimerbeek: aanleg groen-ecologische zone langs Bielheimerbeek, al dan niet gecombineerd met recreatieve route

15. GAANDEREN – inspiratie voor versterking en uitbreiding groenstructuur

E. Beekstraat: groene terrein ontwikkelen als onderdeel van Natuurpark Akkermansbeek met aandacht voor natuurfunctie, verbindend wandelpad en behoud van huidige functies (fietscross, paardenweide)

F. Kerkstraat (spoorlijn): versterken doorgaande ecologische verbindingzone door evenwijdig aan spoorlijn extra gronden te verwerven en deze ecologisch te laten ontwikkelen

G. Rijksweg*: uitbreiden natuurpark Akkermansbeek door agrarische gronden (in samenspraak met particuliere eigenaren) een meer natuurlijke inrichting te geven. Aandacht voor aansluiting op bestaande padenpatroon en extra toegankelijkheden vanaf de Rijksweg

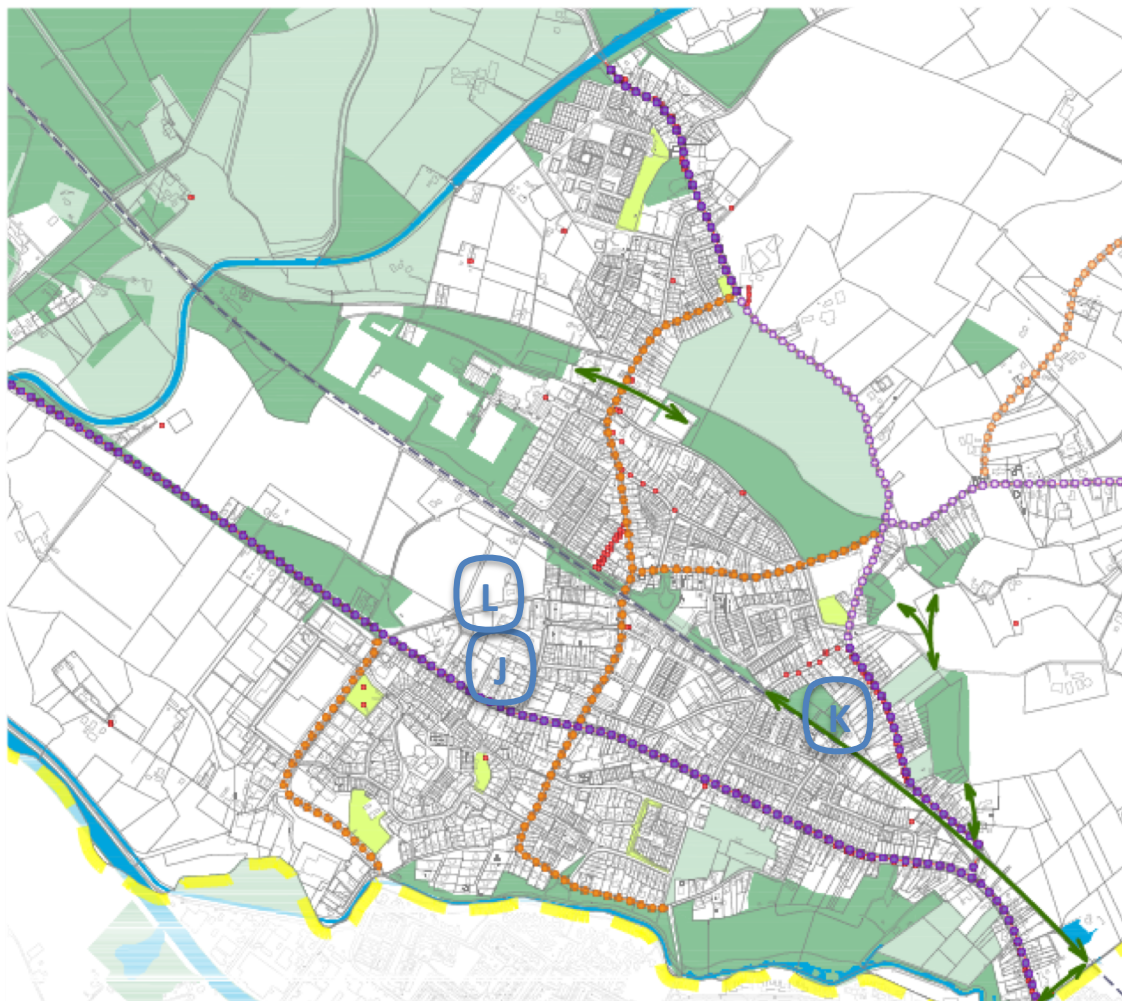
H. Vulkaanstraat: (bij renovatie) vernieuwen groeiplaatsen bestaande bomenstructuur

I. Hoofdstraat-Hekweg: uitbreiden en versterken doorgaande bomenstructuur

15. GAANDEREN – inspiratie voor versterking en uitbreiding groenstructuur

J. Van Damstraat: opstellen inrichtingsplan om groene terreinen van voormalige St. Jozef en opgeheven van Damschool te combineren tot één aaneengesloten parkzone

K. Kerkstraat-Akkerstraat: (in overleg met Prorail) informele wandel-fietsverbinding tussen beide straten herstellen en voorzien van begeleidende groenstructuur

L. Mosterdweg**: versterken landschappelijke dorpsrand door aanbrengen groenstructuur in de vorm van bomenrij of halfopen houtsingel

Met sterren (*) is tijdens een expertmeeting aangegeven welke voorstellen als kansrijk worden gezien. Hoe meer sterren des te kansrijker.

Bij deze voorstellen zijn kansen vanuit het groen geredeneerd. Een meer integrale belangenaafweging vindt plaats bij uitwerking ervan.